

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

תוכן

- א. ואי אמר ליה נכסי אפילו בתי ועבדי.....1
- ב. מצר לו מצר אחד ארוך ומצר אחד קצר ... לא קנה אלא כנגד הקצר ... ומודה רב היכא דאיכא מצר ראובן ושמעון מחד גיסא ומצר לוי ויהודה מחד גיסא ... מינה כנגד ראש תור הוא דאמר ליה.....2
- ג. מצר ראובן מזרח ומערב ומצר שמעון צפון ודרום צריך למכתב ליה מצר ראובן רוחין תרין ומצר שמעון רוחין תרין.....3
- ד. סיים לו את הקרנות מהו כמין גאם מהו בסירוגין מהו תיקו.....4
- ה. מצר לו מצר ראשון ומצר שני ומצר שלישי ומצר רביעי לא מצר לו ... קנה הכל חוץ ממצר רביעי.....4
- ו. ולא אמרן אלא דלא מבלע אבל מבלע קנה ... דאיכא עליה ריכבא דדיקלא והוי תשעת קבין ... דהיכא דמבלע וליכא עליה ריכבא דדיקלא ולא הוי תשעת קבין קנה לא מבלע ואיכא עליה ריכבא דדיקלא והוי ט' קבין לא קנה מבלע ואיכא עליה לא מבלע וליכא עליה ... שודא דדייני.....5
- ז. פלגא דאית לי בארעא פלגא פלגא בארעא דאית לי ריבעא.....6

דף סב.

א. ואי אמר ליה נכסי אפילו בתי ועבדי

כבר התבאר לעיל דף סא: שהאומר להבירו¹ שדותי אני מוכר לך, מיעוט שדות שתיים ולא קנה אלא שתיים, ואם אמר לו כל שדותי אפילו יש לו שלש וארבע קנה כולם חוץ מגנות ופרדסים, ואם אמר לו נכסי אפילו גנות ופרדסים בכלל אבל לא בתים ועבדים, ואם אמר ליה כל² קרקעותי אפילו בתים בכלל קרקעות³, ואם אמר לו כל נכסי אפילו בתים ואפילו עבדים

¹ שו"ע ונו"כ ריה כד

² דאם אמר ליה קרקעות ולא כל, ואין לו אלא שדה אחת ופרדס אחד, דגם הפרדס בכלל, כיון דאמר קרקעות בלשון רבים ואין לו אלא אלו השנים ופרדס הוא בכלל קרקעות. סמ"ע סא

³ משום דגם עבדים יש להם דין קרקעות דכתיב בהו [ויקרא כ"ה מ"ו] והתנחלתם אותם לבניכם, והוה אמינא דדין שדה יש לו, קמ"ל שאינו הכלל סמ"ע שם סג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

בכלל, וכל המטלטלין הידועים לו ואפילו תפילין שבראשו הם בכלל כל נכסי. ודוקא שאמר כל נכסי, אבל אם אמר נכסי שקניתי מפלוני לא מכר לו המטלטלים שקנה מאותו פלוני, שאין מטלטלין נקראין על שם המוכר.

ב. מצר לו מצר אחד ארוך ומצר אחד קצר ... לא קנה אלא

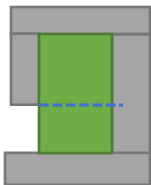
כנגד הקצר ... ומודה רב היכא דאיכא מצר ראובן

ושמעון מחד גיסא ומצר לוי ויהודה מחד גיסא ... מינה

כנגד ראש תור הוא דאמר ליה

עוד התבאר לעיל שם שאם היה למוכר⁴ בקעה גדולה ובתוכה שדות הרבה המחולקות ביניהם במיצר, ומכר לו שדה, אף על פי שסיים לו מיצרי הבקעה, לא מכר אלא שדה אחת⁵, ואם עומד באחת מן השדות ואומר שדה זו אני מוכר לך לא קנה אלא אותה שדה לבדה⁶, אף על פי שסיים מצרים החיצונים של הבקעה, מצרים הרחיב לו אף על פי שיש מעט שקורין לבקעה שדה.

ואם סיים השדה במיצריה קנה כל מה שבמיצרים.

מצר לו מיצר⁷ אחד ארוך ומיצר אחד כנגדו קצר, כגון ששרטט לו מיצרי השדה במזרח אורך מאה ובמערב אורך חמישים וצפון ודרום שוים, אם היה הארוך של איש אחד הרי לא היה יכול לציין לו אותו מיצר באופן אחר⁸, לפיכך לא קנה מן הארוך אלא כנגד הקצר⁹.

⁴ שו"ע ונו"כ ריח כב

⁵ ומסתבר שאם אין כולם שוים נותן לו הפחות שבהם. פתחי שם הערה קנח

⁶ לבוש וסמ"ע שם נד

⁷ שו"ע ונו"כ ריט ג

⁸ דעל כרחו היה צריך להזכיר אותו האיש שיש לו שדה על פני מצרו לציין המיצר ללוקח. לבוש

⁹ דיד בעל השטר על התחתונה, ואמרינן דמצרים הרחיב לו, ולא היתה דעתו להקנותו גם מצד מזרח אלא כנגד קצר שמצר לו במערב. סמ"ע שם ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

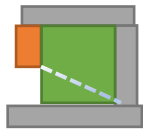
<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסנת בבא בתרא

ואם היה המיצר הארוך של שנים הרי קנה באותו צד כנגד כל אורך המיצר, דאם לא כן מה היה צריך להזכיר שניהם¹⁰, ובמיצר שכנגדו לא קנה גם כן אלא כפי אורך אותו המיצר, וקנה בראש תור כזה. ויש אומרים¹¹ דאפילו באיש אחד קנה באלכסון כראש תור.

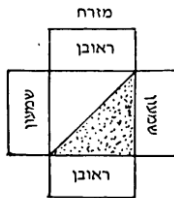

ג. מצר ראובן מזרח ומערב ומצר שמעון צפון ודרום צריך

למכתב ליה מצר ראובן רוחין תריין ומצר שמעון רוחין

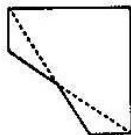
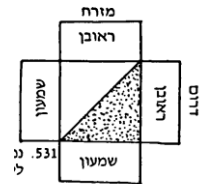
תריין

היה מיצר¹² ראובן במזרח ומערב ומצר שמעון בצפון ודרום, צריך לכתוב לו מיצר ראובן משתי רוחות ומיצר שמעון משתי רוחות.

שאם לא כתב כן אלא כתב השדה שבין ראובן ושמעון, לא קנה אלא חצי באלכסון כזה¹³.

ואם היה מצר ראובן מזרח וצפון ומצר שמעון מערב ודרום קונה בחצי אלכסון¹⁴ כזה. וי"א¹⁵ שקנה הכל כיון שמצרי ראובן סמוכין זה לזה חשוב הכל כמצר אחד ארוך:

תמונה מס' 49

מצר לו של מזרח ארוך ושל מערב קצר ומצר לו צפון ארוך

ומצר לו דרום קצר, פלגינן ליה בשני ראש תור¹⁶.

¹⁰ דמדהוה ליה למכתב מצד ראובן מן המזרח ומצד לוי מן המערב, וכתב לו מצד ראובן ושמעון מן המזרח, ודאי היתה דעתו להקנותו שדה שלו מצד מזרח כשיעור רוחב השדות שיש לראובן ושמעון מצד שדהו, ומדמצר לו מצר מערב קצר, אמרינן שדעתו היתה ליתן לו בראש התור, דהיינו באלכסון מסוף כלות מיצר מזרח הארוך לצד מצר מערב הקצר כזה. ופירוש תור הוא שורה שנותן באלכסון על פני השורות. סמ"ע שם ז רמ"א שם

¹¹ שו"ע ונו"כ שם ד

¹² לבוש וסמ"ע שם יב

¹³ טור שם

¹⁴ רמ"ה בטור שם

¹⁵ זה מעדיף להלוקה שיש לו שתי בליטות, הבליטה הדרומית כיון שמצר לו ג"כ מצר דרומי, והבליטה המערבית משום דמצר לו גם מצר מערבי, והחלק שבין הבליטות אינו נותן להלוקה. סמ"ע שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

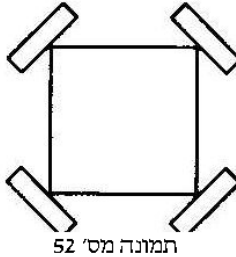

הלכות הדרף היומי

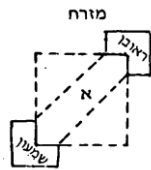
מסנת בבא בתרא

ד. סיים לו את הקרנות מהו כמין גאם מהו בסירוגין מהו

תיקו

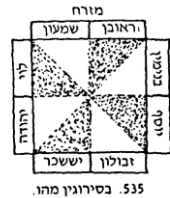
סיים לו¹⁷ את הזוויות בלבד, ולא מצר לו את המצר של כל רוח, כזה. ☞

או שסיים לו ב' מצרים כמין גם (זה כנגד זה), כזה. ☞

או שסיים לו חלק מכל רוח ורוח, כזה. ☞

הרי זה לא קנה את כולה, אלא יקנה ממנה כפי מה שמצר לו¹⁸ וכפי מה שיראו הדיינים¹⁹.

535. בסירוגין מהו.

דף סב:

ה. מצר לו מצר ראשון ומצר שני ומצר שלישי ומצר רביעי

לא מצר לו ... קנה הכל חוץ ממצר רביעי

¹⁷ שו"ע ונו"כ שם ד

¹⁸ במקרה אחרון שמונה שדות סובבים שדהו, מכל צד שנים, וכתב שדה אחת מכל צד למיצר והשני לא כתב לו, ומשו"ה מחלקין השדה שמכר לו לשמונה חלקים, וקנה לארבע חלקים מהן, אותן שמצר לו. ובמצר לו הזוויות קנה בשתי וערב ברוחב הזוויות שמצר לו, ובכמין "גאם" קנה ממנו רצועה אחת ברחבה של "גאם" שמצר לו

¹⁹ הרב המגיד כולן בעיו' בש"ס עלו בתיקו ופסק רבי' שודא דדייני עב"ל ובבדק הבית תמה על זה ויפה תמה מיהו נ"ל דגם הרמב"ם אין כונתו כאן לשודא רק כפי מה שיראו הדיינים שיעור שמכר לו משא"כ לעיל ס"ב שכ' כפי מה שיראו לאיזה דרך שדעתו נוטה יעשו כן נ"ל. ש"ך שם ב' אולי כונתו כמו שכתב הטור [ס"א] דבעינן שיעור מ' קבין, ושיעור מ' קבין ידועים לבית דין דוקא, דיש חילוק בין ארץ ישראל לבבל כמו שכתוב דף י"ב [ע"א], וכן לענין צירוף ביש ללוקח עוד שדה סמוכה לזה והמוכר ידע. ובזה יש ליישב לכאורה מה שהשיט המחבר מה שכתב הטור דבענן מ' קבין, דנכלל זה בלשון הרמב"ם.. בית יעקב ס"ק ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

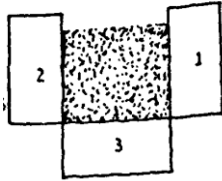
<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

מצר לו²⁰ מיצר ראשון ומיצר שני ומיצר שלישי ולא מיצר לו מיצר רביעי, כזה עי קנה כל השדה כולה חוץ מתלם אחד במיצר הרביעי²¹. שיתבאר דינו להלן.

ו. ולא אמרן אלא דלא מבלע אבל מבלע

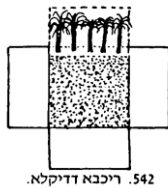
קנה ... דאיכא עליה ריכבא דדיקלא והוי תשעת קבין ...

דהיכא דמבלע וליכא עליה ריכבא דדיקלא ולא הוי

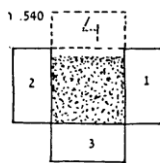
תשעת קבין קנה לא מבלע ואיכא עליה ריכבא דדיקלא

והוי ט' קבין לא קנה מבלע ואיכא עליה לא מבלע וליכא

עליה ... שודא דדייני

542. ריכבא דדיקלא.

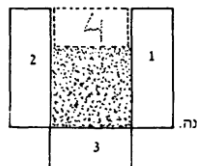

540.

במה דברים²² אמורים דלא קנה מיצר רביעי כשאינו מובלע בין המצרים שמכאן ומכאן, אלא הולך על פני שניהם ויש עליו רכב דקלים או שיש בו תשעה קבין עי

שכשהוא כן הוא דבר חשוב בפני עצמו וחשיב שדה בפני עצמו ואינו נמכר בכלל שדה זו.

אבל אם היה מובלע בין המצרים²³ ואין עליו רכב דקלים וגם אין בו תשעה קבין, עי בטל הוא לגבי השדה וקנה אף המיצר הרביעי, ואם היה מובלע ויש עליו רכב דקלים או שיש בו תשעה קבין, אז הדבר מסור לדיינים כפי מה

ינה.

²⁰ שו"ע ונו"כ שם ב

²¹ דלהכי אהני ליה מאי דלא כתב מיצר רביעי, דאי לקצר נתכוין לא היה לו להזכיר רק שני מצרים נוכחיים זה לזה כגון מזרח ומערב או צפון ודרום.

²² שו"ע ונו"כ שם

²³ וכלל דברי הטור והמחבר בזה הוא, אם יש בו תרתי לשיבותא, דהיינו שאינו מובלע, ויש בו דבר השיבות, שיש בו שיעור שדה דהיינו ט' קבין, או שיש עליו רכב דקלים שהוא גם כן דבר השיבות כמ"ש בסומן רמ"ו ורי"ח, אזי ודאי אינו מכור עמו. ואם יש בו תרתי לגריעותא, שהוא מובלע וגם אינו בו דבר השיבות הנ"ל כלל, אזי ודאי מכור עמו. ואם יש בו חד צד לשיבותא וחד צד לגריעותא, זה מסור לבית דין, וק"ל:

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת בבא בתרא

שיראו לאיזה דרך דעת המוכר והלוקח היה נוטה, ולפי הדמים ומנהג המדינה שיהא מוכר או אינו מוכר כן יעשו.

ז. פלגא דאית לי בארעא פלגא פלגא בארעא דאית לי

ריבעא

מי שיש לו²⁴ חצי שדה²⁵, ומכר או נתן לחברו חצי שדה, אם אמר חצי שיש לי בשדה מוכר לך, קנה כל החצי שיש למוכר, אמר לו חצי השדה שיש לי מוכר לך לא קנה אלא רביע²⁶.

²⁴ שו"ע ונו"כ ריח כא

²⁵ במור כתוב שיש לו שדה בשותפות עם חברו, ומדברי השו"ע נראה דאפילו יש לו חצי שדה מסוימת ברוח פלוני, הדין כן.

²⁶ כתב בפת"ש בשם שו"ת כנסת יחזקאל דדוקא כשאמר חצי השדה, אבל אם אמר חצי שדה שיש לי קנה כל החצי. ובד"מ כתב בהלכה זו דמיירי במקום שאין הדמים מודיעים, ולא ראיתי באחרונים שהביאו דבריו, וצ"ע.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

